

MOTTO : „Un om fără memorie nu e numai un om fără trecut. E un om fără criterii“.

Octavian Paler

Dar de cînd „cronica cronicii teatrale“ nu se mai ocupă de „cronica teatrală“ și se ocupă de „Ce joacă actorii?“ . Asta e treaba lor sau a teatrelor, nu a criticii, și încă a criticii teatrale! E adevărat: e treaba lor și a teatrelor, oclată era chiar și treaba secretariatelor literare, după cum nu trebuie să uităm că, în acest domeniu, ultimul cuvînt îl au regizorii care fac distribuțiile!

Și totuși... Nu e oare și treaba criticii să observe cum sînt folosiți actorii? Nu e de datoria ei să contribuie la o cît mai bună valorizare scenică (și deci socială!) a „potențialului artistic“ de care dispune în clipa de față teatrul românesc? Și nu se află atunci în depășire legitimitate cronica cronicii teatrale supunînd atenției criticii noastre dramatice nu altă problema de principiu, cît problema practică a felului în care sînt sau nu puși în valoare — la adevărata lor valoare! — marii actori de azi ai teatrului românesc, care sînt efectiv competitivi pe plan mondial?

Convînși că stringenta problemă a creșterii eficienței întregii activități teatrale nu poate fi despărțită de aceea a mai buneii folosiri a resurselor fiecărui colectiv și fiecărui actor în parte, în spectacole de o înaltă finută artistică, oferind publicului satisfacția de a-i putea urmări pe toți „monștrii sacri“, în roluri pe măsură, producîndu-se astfel, și în teatru, o repunere a valorii în drepturile sale firești, ne-am adus aminte cu nostalgie de cîțiva ac-

tori care nustau, ci joacă, joacă mereu, uneori și două sau trei spectacole pe zi, însă în roluri și în montări prea puțin reprezentative pentru posibilitățile de care dispun. (Fie că ne place sau nu, trebuie să recunoaștem că nu multe teatre se pot mîndri că au pus Richard al III-lea pentru Ștefan Iordache, Dama cu camelii pentru Valeria Seciu sau Mitică Popescu pentru Mitică Popescu!).

CRONICA CRONICII TEATRALE

Ce joacă actorii?

Ce-ar fi, stimați confracrași, să ne aducem dintr-o dată aminte că sîntem contemporani cu acest mare, cu acest extraordinar actor care e Marin Moraru! În ce l-am putea vedea jucînd în clipa de față și care sînt piesele montate — să zicem, în ultimele două stagioni — pentru a pune cum se cuvine în valoare un asemenea actor?

Ce-ar fi să ne amintim de marele „monstru sacru“ de la „Nottara“ — mai e oare nevoie să-i spunem numele, cînd toată lumea se gîndește la George Constantin! — și să ne întrebăm nu cîtă strălucire a dat el pieselor în care a jucat (tot în aceste două ultime stagioni), ci cite piese s-au pus special pentru ca pu-

blicul să-l poată vedea pe George Constantin în marile roluri ale dramaturgiei naționale și universale, în care el ar putea să strălucească?

Să dăm o raită și pe la Teatrul de Comedie? Ei bine, ne doare sufletul că trebuie să-l vedem pe inegalabilul domn al subtilității și rafinementului scenic, care e Mihai Pălarescu, în tot felul de roluri și rolizoare, din reprezentații care poatenici n-au pretenția să se rețină, în loc ca repertoriul fiecărei stagioni să fie gîndit, și aici, în funcție de marele actor al teatrului, căruia regizorii (asemeni lui Valeriu Moisescu, care l-a „văzut“ în Sganarelle (din Don Juan) să-i propună roluri (de referință, în montări substanțiale!

Dacă ajungem la Teatrul „Bulandra“, vom fi obligați să ne întrebăm, la fel, nu cît și nu cum — cu ce succes și cu cite premii! — ci ce anume, ce roluri de referință și în spectacole de ce calibru, au jucat Gina Patrichi, Ileana Prelescu sau Victor Rebengiuc?

Păstrînd proporțiile, s-ar putea ca situația să nu difere foarte mult și la alte teatre din țară, care se mai întîmplă să uite, cite o stagione-două, ce actori au! Cum uită uneori și regizorii! Criticii însă n-au voie să uite!

Ia să vedem: oare în iureșul spectacolelor noastre mai mult sau mai puțin „tinerești“, mai mult sau mai puțin „de echipă“, mai mult sau mai puțin „de generație“, nu ne despărțim prea ușor, prea repede și prea fără nici un fel de responsabilitate, de o întreagă pleiadă de mari actori, care e încă foarte departe de a-și fi spus ultimul ei cuvînt?

MYOSOTIS